

AGENCIJA ZA LAŽNE VIJESTI

21. 12. 2045.

Debeli, veliki metalni okviri, crne boje, ništa previše upadljivo, i dva stakla holografskih odsjaja. –Napokon gotove! – veselo uzdahne neobična zdepasta figura zaogrnuta grimiznim plaštem.

Duboko ispod površine zemlje, gdje više ništa ne gmiže i gdje nijedna krtica ni ne pomišlja prokopati tunel, do jučer je kasno u noć taj grimizni plašt marljivo radio u svom uredu. Uredu tajne organizacije, toliko tajne da su sjedište morali zakopati pokraj fosila.

–Još ih samo ostaje isporučiti, na površinu.

Zapakirane u kutiju. Omotane božićnim ukrasnim papirom. Bzz, dohvati ih robotska ruka i postavi na pokretnu traku. Kutija putuje. Jedan zaron u bazen blještave prašine. Zadrži dah! Ako se sjaji ljudi će je htjeti. Kutija tone to dna. Na iduću traku a zatim kroz usta polirajućeg stroja. Za kraj, garancija da će ju dohvatiti prava osoba, velika crvena mašina s ugrađenim čipom koji odbija sve nepozvane. Napokon, kroz tunel i eno je, ispucana na površinu.

23. 12. 2045.

Zvono! Napokon je nastava gotova, hajde da se i tom mučenju bliži kraj, barem za jedan dan. I napokon su praznici. Milka, Albert i Janko, troje najboljih prijatelja iz 3.f razreda, veselo su krenuli prema Ulici grobova, njihovom najdražem mjestu na samom rubu grada. Ipak je bio zadnji dan škole, a i vrijeme je bilo prekrasno, snijeg je još preksinoć napadao i cijeli je grad obasjavala meka svjetlost božićnih lampica. Iako bijaše tek pet sati popodne, mrak se već odavno bio spustio. Nebo posipano zvijezdama uzdizalo se visoko iznad grada. Dok je troje prijatelja trčalo preko smrznutih pločnika, sitne pahulje padale su i hvatale se za njihove vunene kape, bljesnule na trenutak i napokon se rastopile. Još tri semafora, dva skretanja, jedan zavoj i stigli su. Ulica grobova, kako su je djeca nazvala, svoju veoma zasluženu titulu dobila je po staroj napuštenoj zgradi na središtu ulice koja se na jedvite jade još uvijek ponosno uzdizala. Nekoć je to bila tvornica tekstila, no propala je nakon što je lokalni LVZ, jedan od ogranaka ozloglašene tajne organizacije razotkrio da je tvornica navodno tek paravan za krijumčarenje droge. Danas služi ulogu gradskog smetlišta, ono što ljudima ne treba završi tamo, od starih računala do pokvarenih frižidera i dvosjeda. Jednoj hrpici klinaca bilo je to pravo igralište.

- Gle! Što to crveno viri iz snijega? – upita Albert.

24. 12. 2045.

- Mama, znam da je Badnjak, ali obećao sam prijateljima, moram ići! Osim toga, vratit ću se prije ručka.

- U redu, u redu, ali da si doma do ručka!

Šal, kapa i rukavice. Čizmice svezane. Začuje se škripanje vrata, a noge polete kroz snijeg. Auto trubi. Crveno svjetlo na semaforu, manje bitno, žurba je. Pazi zaleđeno! Skoro pad. Teturanje, klizanje na rubu potplata, lamatanje rukama, stani! Udah, oštro skretanje i trči dalje.

- Janko, gle uranio si. Nije da te čekamo više od pola sata ili tako nešto.

- Oprosti, Milka, jedva da sam nagovorio staru da me pusti – zadihano izusti Janko – što je u onoj kutiji koju smo našli jučer?

- Otvorio sam je čim sam došao kući. Bome, bila je dobro zamotana, trebale se mi oštre velike škare da ih otvorim. Morao sam ići u podrum po njih, a tamo je mračno i jezivo, jedva sam se spustio po onim starim stepenicama. A koliko mi je tek trebalo da nađem prekidač i upalim svjetlo, umalo sam odustao i -

- Ajme Albert, prijeđi više na stvar! – usklikne Milka

- Naočale! U kutiji su bile naočale, gle.

Albert pažljivo, kao da rukuje najlomljivijim predmetom na svijetu, izvuče naočale iz svog ruksaka i ponosno ih pokaže prijateljima.

- Kakvog li razočaranja, pa i bomba bi bila bolje otkriće – reče Milka smrknuta lica – kad samo pomislim da cijelu noć nisam mogla zaspati, jer mi netko nije htio napisati običnu poruku s izlikom kako je to toliko iznenađenje da ga treba sačuvati do sutra. A kad ono obično povećalo za čitanje novina nekog tamo stankelje.

- Prestani frktati nosom. Ma daj, probaj ih i pogledaj tamo, prema onom razbijenom prozoru. Milka, s blagim izrazom nepovjerenja, uzme naočale i okrene se. U čuđenju zine, okrene glavu prema Albertu, pa natrag prema razbijenom staklu.

- To, to mora da je neka nova tehnologija, zapanjujuće!

- Khm, mogu li i ja saznati o čemu se radi? – upita Janko

- Naravno. – Milka pruži naočale prijatelju.

Zabavu prekine kucanje sata u blizini, već je podne, a to znači – ručak.

- Ajme pogledajte na sat, moram gibati, vidimo se – Janko vrati naočale i potrči kući.

25. 12. 2045.

- Milka! Telefon je za tebe, zove te Janko.

U samo nekoliko sekundi Milka se spusti niz stepenice i preleti cijelu kuću ne bi li došla do telefona, mora da je nešto važno.

- Halo, zašto zoveš ovako kasno?

- Halo, napokon netko na drugoj strani linije. Alberta ne mogu dobiti cijeli dan, mobitel mi se pokvario a ni njegov kućni nije u nešto boljem stanju.

- Sretan Božić i tebi, Janko!

- Ups, skroz sam zaboravio... Sretan Božić! Nego jučer sam morao žuriti kući, već sam trinaest puta zakasnio na ručak ovaj mjesec. Nisam ni stigao isprobati naočale. Umirem od znatiželje.

- Kladam se da je tako.

- No, kakve su, što je tako posebno?

- Ee Janko, te naočale su, po mojoj skromnoj procjeni, neka vrsta mini uređaja za kontrolu uma.

- Zezaš! Moram to vidjeti! Eh da, zvao sam i da tebe i tvoje sutra pozovem na večeru, i Albert će doći. Moja mama je jučer srela njegovu u trgovini pa su se sjetile kako bi to bila dobra ideja.

- Naravno da dolazim, i ponijet ću naočale!

26. 12. 2045.

- Hvala gospođo Vunić, purica je bila odlična, a tek prženi krumpirići, njam.

- Da mama, večera je bila odlična, mi ćemo sad zbrisat u moju sobu.

Tri para malih božićnih čarapa i njihovi vlasnici ustali su se i krenuli prema plavim vratima s naljepnicom ne ulazi. Zatvorili su vrata, i pažljivo provjerili ne špijunira li ih netko.

- Zrak je čist, ponavljam, zrak je čist.

- Znete što, zaboravila sam naočale kod kuće. – polutonom izusti Milka prekopavajući po svojoj crvenoj torbi.

- Ma daj, kako si mogla zaboraviti takvo nešto? – jednoglasno upitaše Albert i Janko.

- Opustite se, samo vas vučem za nos, tu su.

- Daj da ih probam.

Janko ih stavi na nos i pogleda prijatelje. – I što sad?

- Moraš pogledati prema nekom prozoru ili ogledalu.

Čim je Janko skrenuo pogled prema ogledalu, pred očima su mu se počele ispisivati rečenice.

I slova, jedno za drugim, jasno kao dan, mogao je pročitati „ŠKOLA TE UČI LAŽIMA!“

- Vidite li vi ovo?

- Ne, samo s naočalama možeš to vidjeti. I ne piše uvijek isto, jučer kad sam ih stavila i pogledala u stakleni okvir i pisalo je da je predsjednik član mafije.

- Ja ni ne znam što to znači. -odvratil Albert.

- Zar nije očito? To je neki tajni stroj za kojeg hrpa klinaca nikad nije trebala saznati.

Vjerojatno služi za ispiranje mozga ili takvo što. I zato predlažem da, koliko god one bile fora, trebamo ih se riješiti.

- Milka, ti se šališ, ovo je nešto najzanimljivije što nam se ikad dogodilo...

- Hej ljudi, pogledajte što piše u ovoj staklenoj čaši. – Janko, nakon što je jedva izustio tu rečenicu, skine naočale i pruži ih dalje.

- Okej! To je to! Milka, imaš pravo, ta đavolja napravica mora nestati. Jedno je pročitati natpis neonskim pomičnim slovima da vanzemaljci dolaze na krhotini prozorskog stakla. Ali sasvim je drugo vidjeti bliješteću rečenicu „Arthur je ubojica“. Pa ja ne poznajem nikakvog Arthura.

Dogovor je pao. Neće zadržati naočale, a možda će i zaboraviti da su ih nikad našli. Ali sigurno nikom neće reći ni riječ o njima.

- Da ih spalimo? – upita Janko.

- Mislim kako je najpametnije dati ih odraslima. – odgovori Albert.

- Pa dobro zar vas dvojica niste ništa naučili od gledanja filmova! Odraslima se ne može vjerovati, a vatra je opasna. Znam točno što ćemo s njima.

17. 1. 2046.

- Linda samo što nije izašla, prvi dan je škole, a ona nikad ne kasni. Plan će nam upaliti.

Briljantan plan troje prijatelja bilo je proslijediti naočale dalje. Pošto nije sigurno spaljivanje ili neka druga opasna metoda uništavanja, odlučili su ih dati nekome. No ne mogu ih ostaviti bilogdje da ih bilotko uzme, a odraslima nije za vjerovati. Zato su ih odlučili vratiti u originalno pakiranje i ostaviti pred vratima jedine ciglaste kuće s crnim krovom i bijelom ogradom. To je, dakako, kuća u kojoj živi Linda, najpametnija devetnaestogodišnjakinja u gradu kojoj se smiješi blistava budućnost, pa barem ako je za vjerovati glasinama. Ona nije

još jedna od iskvarenih odraslih, ali je dovoljno stara da bi znala što učiniti s tim umokontrolirajućim naočalama. Naravno pazili su i na vrijeme, roditelji su već otišli iz kuće.

- Evo je! Vrata se otvaraju! – uzbuđeno će Janko, skrivajući se u grmlju.
- MOLIM!? Samo je prošla pokraj kutije, nije ju ni pogledala! Što sad?
- Brzo razmišljajte, nemamo vremena. – uspaničeno reče Milka.
- Možemo joj probati podmetnuti kutiju u ormarić.
- Ja to mogu, ukrast ću ključić od brata, svi ti ormarići imaju istu bravu. – odlučno odgovori Albert.

Velik je odmor, vrijeme za ručak. I savršeno vrijeme za provaljivanje u tuđe ormariće. Kad nešto tražiš u žurbi, ono kao da nestane. Tako je Albert dobru minutu i pol proveo kopajući po svojim džepovima ne bi li našao ključ.

- Napokon. Još samo da se sakrijem tu iza kuta.

Dvadeset minuta prošlo. Cijela beskonačnost. Smeđa kosa, svezana u rep. Knjiga u ruci. To je Linda. Jedan okret ključa. Brava klikne, otključan je ormarić. Vadi jednu bilježnicu. Vadi drugu. Još i pernica. Odjednom tup metalan udarac. Klik, zaključala je ormarić.

Albert, potpuno zaboravivši da se skriva, u nevjerici iskoči i zine toliko da mu je čeljust zamalo bila dohvatila pod.

- Oh! Nije li to Keksić mlađi? Ako tražiš brata, nije se još vratio s utakmice.
- Ne, uh, ovaj, nisi li vidjela neku kutiju u svom ormariću?
- Ne. – začuđena izraza odgovori Linda.
- Sigurna si?
- Da.
- U redu, bokić.

Albert zbunjeno otrči, i čim se okrenuo dva puta oko sebe i ustvrdio da nikog nema u blizini, izvadio je mobitel i istog trena nazvao prijatelje. Od plana se ne odustaje. Naočale će joj podmetnuti u kuću.

18. 1. 2046.

Najbolje bi bilo kroz otvoreni prozor, ali vani je minus, i nitko s imalo pameti ne ostavlja otvoreni prozor. Iduća najbolja opcija je kroz vratašca za novine, ali taj otvor je premali da bi cijela kutija stala. Ništa onda, bez kutije i velike crvene mašne. Uspjeh!

- Što je ovo? Naočale? Poštar je sigurno pogriješio kućnu adresu, opet. Ali na njima nema

nikakve marke, ni oznake. Čudno. No, koga briga. Nemam vremena sad, polugodišnji test iz kemije je za pola sata.

Nakon što ih je uočila na tamno sivom sagu u hodniku, Linda je bacila naočale u donju ladicu svog ormara. Bila je to ona ladica u kojoj su ležale stvari kojima drugo, bolje mjesto nije bilo namijenjeno. Ostavila ih je tamo i u potpunosti zaboravila, ni ne sluteći ništa i ne mislivši o mogućoj važnosti takvog nasumičnog uljeza.

21. 3. 2046.

Na katu jedine ciglaste kuće s crnim krovom, u lijevom hodniku, odmah pokraj prispodobe zapanjenog izraza lica sa slike ekspresionističkog doba, začulo se otvaranje vrata. A zatim, vrisak! Lindina inače besprijekorno uredna soba izgledala je kao odlagalište smeća, prozor je bio otvoren, sve stvari pobacane, svaki ormar otvoren, poda se nije moglo vidjeti, a jedna knjiga je visjela čak s lusteru. Nakon što je jedva otvorila vrata i nogom zakoračila u sobu, pogledom je preletjela i procijenila štetu. Kao da joj se krajičkom oka učinilo kako je nešto grimizno preletjelo vani, točno pored prozora. Ignorirajući ono za što je mislila da je vjerojatno ptica, nastavila je stajati nepomično u užasu. Barem četiri sata pospremanja.

Katastrofa!

- Jesu to one naočale? Zaboravila sam da ih uopće imam, zašto su na vrhu cijele hrpe? Mislila sam da sam ih stavila u ladicu.

Ne znajući što drugo s njima, isprobala ih je i otišla do ogledala. U odrazu se vidio isprva zapanjen izraz, a zatim široki osmjeh.

- Kakva je ovo sprdnja? Kako se običan modni dodatak usuđuje tvrditi da je škola beskorisna i puna laži. Znam točno, toliko da se dam kladiti čije je ovo maslo.

23. 3. 2046.

Zapuhne vjetar i sa sobom vine u zrak ostatke novina koje je poštar ostavio još prije tri dana. Stranice se razlete svuda po zabačenom dijelu grada, nitko ih još dugo neće ni pokupiti, tamo jedva da itko živi. „Gospodarstvo cvijeta, država nikad u boljem ekonomskom stanju“ debelim crnim slovima stajao je otisnuti naslov na listu novina koji je još neko vrijeme lebdio nad krovovima prije no što se spustio na nepokošen travnjak jedne, samo naizgled obične kvartovske kuće. Tipičan crveni krov, ništa daleko od uobičajenog. Fasada u raspadu i džungla od dvorišta. Nebrojeno grmlje, barem četiri dvadesetmetarske bukve nagurane uz žičanu ogradu, poveća obitelj miševa, a vjerojatno i dva štakora te koja zalutala zmija.

Skrivena od pogleda nalazila se kuća „gradskog luđaka“. Na ne tako dobrom glasu našao se, nipošto sasvim slučajno, neprilagođeni pojedinac s okom, a i uhom za zavjere. U podrumu, iza debelih čeličnih zidova zasvijetli crvena lampica i oglasi se alarm, netko je na vratima!

- Halo, ima koga? – upita visoka pojava s knjigom u rukama.

Škljoc. Brava podrumskih vrata otključana. Dvanaest teških koraka, dvanaest škripaja starih stepenica. Glava, pogled u lijevo. Monitor i snimka vanjske kamere. Školska uniforma, naočale, užurbana ne bi li zakasnila u školu, to je samo Linda. Škljoc. Jedna brava ulaznih vrata otključana. Škljoc, škljoc, škljoc. Povuci kvaku i nastoj izgledati uljudno.

- Da?

- Mislim da je ovo vaše, pa barem izgleda kao nešto vaše. Zabunom je došlo do mene, tako da, izvolite! Vraćam vam.

- Huh - začuđeno podigne pogled Barni, bolje poznat kao „onaj koji je malo prošvikao“ – 89,43 % sam siguran da nije moje, no drage ću volje prihvatiti poklon. Sretan mi rođendan! lako nije danas. Jesi li znala da je prvi mjesec za čestitanje? Čestita se nova godina naravno. I znam da nije više prvi mjesec... osim toga čestitanje ne bi trebali ograničiti samo na jedan mjesec. Godina čestitanja, da, da. Stoga čestitam ti... uh, na nečemu. Raste cvijeće, to treba čestitati...

Dok je on tako pričao, Linda je davno bila otišla. Dok je on završio pričati, ako se tako moglo nazvati jer se to više pretvorilo u razmišljanje na glas, skoro je već padao mrak.

24. 3. 2046.

- Zanima me što se dogodilo s naočalama. – reče Albert.

- Mislio sam da o tome ne pričamo u javnosti.

- Ma znam Janko, ali znatiželjan sam i ne mogu prestati misliti o njima.

- Imaš pravo, ne pričamo u javnosti ali da i ja sam znatiželjna i...

- Hej, tišina tamo u trećoj klupi do prozora, Čokoladićeva i ekipa! Ovo je nastava pobogu.

- Uh, profesorica slonica Dumbo, ta sve čuje, i uopće nisam glasno pričala.

- Milka, želiš li dodatnih deset zadataka za zadaću?

- Saznat ću što se dogodilo s naočalama. – tiho, ali odlučno šapne Milka prijateljima.

24. 3. 2046.

Isti dan, tri kvarta dalje, u svojoj podrumskoj jazbini Barni je testirao svoj novi najdraži poklon.

- Fantastično, famozno, jackpot čovječe. Znao sam! Oduvijek sam im govorio. A oni? Smatrali me ludim, proglasili čaknutim, otpisali me kao nestabilnog pacijenta, neka, sad će svi saznati istinu. Bio sam u pravu! O svemu sam bio u pravu! Dobro priznajem, teorija o zombijima malčice je nategnuta ali ostalo sam sve znao. Godine istraživanja i prisluškivanja u ovom smrdljivom podrumu naposljetku se ipak isplate. Škola je čisti otrov za mozak? Govorim to već godinama, prosvjedovao sam čak. Što još? Vanzemaljce, za njih znam otkad su mi ispričali kako su mali zeleni oteli mog ujaka, još tamo 1975. Duhovi, da, istraga o tom slučaju stoji u ladici B340. Hrana koju jedemo sličnija je plastici, ništa novo. Djed Mraz postoji? Ok, ok, prihvaćam...

Barni otpije gutljaj zelenog čaja iz svoje čudovištem iz Loch Nessa ukrašene keramičke šalice te nastavi dalje s proučavanjem naočala. Sam postajući sve veseliji, a njegov osmijeh sve veći sa svakim pogledom prema novom odrazu i novoj istini.

13. 4. 2046.

- Gospođo, ovaj paket je stigao jutros za vas. A pod stigao mislim da je stajao pred vratima od rana jutra. – izgovori duboki glas nakon što je otvorio vrata ureda.

- Hvala na obavijesti, uzet ću to na razmatranje.

Kartonska kutija nespretno zalijepljena ljepljivom trakom nije dugo čekala da ju se otvori. Tek koliko je potrebno za jedan stručan potpis.

Na vrhu stajalo je pismo naslovljeno sa „Za gradonačelnicu“.

„Rukovati oprezno. Pogledajte prema vama najmanje udaljenoj reflektivnoj površini.“

Bilo je čak i potpisano, naškrabanim slovima, istina, ali dalo se pročitati. Crnom tintom pisalo je Barni.

15. 4. 2046.

- Hvala vam što ste se odazvali u ovako velikom broju na sastanak usprkos tomu što je u potpunosti neočekivan i nenajavljen. – započne gradonačelnica.

Za velikim drvenim stolom u kožnim su stolicama sjedili pojedinci, pomno izabrani. Ravnatelj škole, tri tehnološka stručnjaka, četiri doktora znanosti, šef policije sa svojim zamjenikom i dva zaštitara.

- Predmet ovog susreta od neizmjerne je važnosti. Prosljedit ću naočale o kojima je riječ, a vi se možete sami uvjeriti.

Punih pet minuta, koliko je trebalo da naočale dođu do svakoga te da ih se pomno pregleda, čuli su se zapanjeni uzdasi i uskllici, pokoji zaziv božanstava pa i izmjenjivali začuđeni pogledi.

- Dakle, što predlažete, što nam je činiti i kako postupiti u ovakvoj vanrednoj situaciji?

Tišina, barem isprva. Zatim, kao topovska paljba krenuše uzvici.

- Uništi!

- Spali!

- Ako je istina svi imaju pravo znati!

- Bolje da ne znaju, samo će uroditi kaosom.

- Uništi!

- Spali!

19. 4. 2046.

Opet zvoni to prokleta zvono. Do kraja školovanja svi će učenici oglušiti. Zvoni za kraj odmora. To znači još barem pet minuta mira, učiteljica redovito kasni na sat, a nije kao da se učenici bune.

- Sve znam! – veselo reče Milka.

- Matematiku? Blago tebi, ja knjige nisam vidio. A kao da bi mi ta knjiga pomogla, kad ionako matematiku ne kopčam. Zbrajanje brojeva je jedna stvar, to je lagano. Ali ops evo odjednom se pojavila i abeceda tu i sad više ni ne znam na kojem sam predmetu, a kamoli da znam riješiti neki tamo zadatak. Bit ću sretan...

- Ma ne pričam o školi, nego, znaš, khm, određenim naočalama

- Evo ga opet. Pričamo o njima među hrpetinom ljudi. Koliko je to stvarno pametno? – bunio se Janko.

- Ma buka je, nitko nas ne sluša, svi pričaju međusobno. – uvjeravao je Albert.

- Slušate me? Znači, loša vijest. Nisu više kod Linde. Čula sam mamu nekidan, a pod čula mislim prislušivala, kako šapće na telefon. Pričala je s nekim o projektorima, ogledalima i neonskim porukama. Zvuči poznato, ne? U razgovoru su spomenuli i gradonačelnicu, i još neke tamo važne ljude, ne znam ni ja. Još sam čula kako spominju riječ „spaliti“...

- To je bila moja prvotna ideja! – ubaci se Janko.

- Ali ne mogu, naočale, iako zle, previše su fantastičan izum da bi se samo tako otpisale. – bunio se Albert.

- Da, uglavnom, jako loše. Dakle, po mojoj teoriji, naočale su nekako dospjele do

gradonačelnice i ona je onda, ne znajući što s njima, zvala ljude, kao što su moja mama. Stručnjake za tehnologiju i ostale pametne štrebere. Tako da smisle nešto pametno, očito. Deset koraka od učionice. Tamno plave ulaštene cipele, jedva primjetna tamno crvena mrlja. Odijelo. Pet koraka od učionice. Skupocjeni ručni sat. Kravata. Široki osmjeh. Tri koraka od učionice. Kazaljka otkuca točno pet minuta od početka nastave. Jedan korak ostao. Dvije glave. Proviriše one kroz prozorčić u vratima. Dosad nepoznata ruka stisne kvaku. Škripi. Vrta se otvore. Staro lice i uljez.

- Djeco, pažnja molim. Upoznajte svog novog učitelja matematike, gospodina Arthura Skopića.

Buka istoga prestade trena, svi dignuše svoje poglede prema ulazu, pozdravljajući veselo. Samo se tri para užasnutih očiju iz treće klupe do prozora sretnu negdje po strani.

21. 4. 2046.

Duboko ispod površine zemlje, gdje više ništa ne gmiže i gdje nijedna krtica ni ne pomišlja prokopati tunel, pratio se svaki događaj. Unutar nebrojnih hodnika, monitora, kamera i mikrofona Grimizni plašt pomno je promatrao uz svoje suradnike tajne LVZ organizacije.

- Ovoga puta nismo uspjeli.

- Morat će se pronaći drugi način. Ipak još vjerujem kako bi lažne vijesti trebalo u potpunosti zabraniti.

- Itekako se slažem. Lažne Vijesti Zabraniti. Svakako.

- Ipak čini se kako su ljudima draže laži.

Autor: Antea Rap, 3. razred Mentor: Željka Orban Kontakt mentora: Škola: Srednja škola Marka Marulića, Trg Ruđera Boškovića 16, Slatina
